

EDINOST

"EDINOST"
Ishaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankih ob torekih, četrtekih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za en mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— " " " 4.50
za pol leta . . . 6.— " " " 9.—
za vso leto . . . 12.— " " " 18.—
Naročnice je plačevati naprej na naročbo
brez priložene seročnine se uprava ne
ozira.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.
izven Trsta po 4 nč.

Oglaš se računa po tarifu v petitu; za
naslove s debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do-
maši oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravnništvo ulice Molino pic-
colo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst. Odprte reklama-
cije se proste poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"V edinosti je moč".

Kaj smo mi?

Predvčerajšnja „Naša Sloga“ je priobčila na-
stopni jako umestni članek:

Lepo bi bilo, ako bi vsi ljudje na svetu go-
vorili le jeden sam jezik. Potem bi se čutili kakor
doma, kakor med svojimi brati, tudi v najdaljnjih
krajih sveta. Ali temu ni tako. Na svetu živi mnogo
ljudi, ki govorijo prerazične jezike, tako, da niti ne
razumejo jeden drugega.

Toda pustimo narode po daljnem svetu, pa
poglejmo malo okolo sebe, da vidimo, kako go-
vore naši sosede po Evropi. In tu čujemo različ-
nih jezikov in govorov. Ako bi hoteli primerjati ta
narečja ali jezike, našli bi morda mej njimi tudi
taceh, ki so si podobni. Ker pa nimamo časa za
to, naj nas pouče o tem modri ljudje, ki so zgubili
že mnogokatero urico v tej stvari.

Ti ljudje so pogodili, da v Evropi živi več
različnih narodov, od katerih vendar nekateri go-
vore alične in podobne si jezike. Take narode ime-
novali so nčenjaki in književniki jezikovno
pleme ali deblo.

Največa jezikovna plemena v Evropi so:
Germani, Romani in Slovani; a manjša so: Grki,
Cigani, Turki, Židje, Madjari itd.

1. *Germanjskega plemena* so vsi oni narodi, ki
govore podobno nemškemu jeziku. Vseh skupaj jih
je v Evropi do 87 milijonov duš. To so: Nemci,
Angleži, Škandinavci, Holandeži in Danci.

2. *Romanskega plemena* so vsi oni narodi, ki
govore slično italijanskemu jeziku. Teh živi v
Evropi kakih 92 milijonov duš. Ti so: Italijani,
Furlani, Francozi, Portugezi, Španjci in Romuni.

3. *Slovanskega plemena* so vsi oni narodi, ki
govore, recimo, slično slovenskemu ali hrvaškemu
jeziku. Teh je največ. Računajo jih na 95 milijonov
duš; k tem spadajo: Hrvatje in Srbi, Slo-
venci, Čehi, Poljaki, Slovaki, Rusi,
Malorusi in Bolgari. Od teh je največ ru-
skega naroda, a najmanj slovaškega.

PODLISTEK

12

Nantas.

ROMAN.

Francoski spisal Z., prevel Hinko.

In ko je on uničen klečal na kolenih, hotela
je ona zapustiti sobo. On pa je zgubil glavo, na-
padla ga je razjarjenost, ustal je in zgrabil njeni
roki. Ženska kljubuje njemu na ta način, ko ves
svet leži pred njegovimi nogami. On zamore vse:
razburiti države, vladati Francijo po lastni volji,
ljubezni svoje soproge pa ne more doseči! On,
tako mogočen, tako močan, čegar najmanjša želja
je ukaz, on je samo za nekom hrepenel in to hre-
penenje se ne bi nikdar izpolnilo, ker se temu
upira neko človeško bitje, slabotno kakor otrok!
On je stisnil njeni roki in ponavljal s hripavim
glasom:

„Jaz hočem... jaz hočem...“

„In jaz nočem!“ je odgovorila Flavija smrtno
bleda in neomajena v storjenem sklepu.

Boj še ni bil dovršen, ko je odprl vrata ba-
ron Danvilliers. Ko je Nantas zagledal njega, spustil
je soprogo in viknil:

„Gospod, ravno se vrača vaša hči od svojega
ljubimca. Recite jej, da se mora žena ozirati na
soprogo, ako ga tudi ne ljubi in jo ne more več
ovirati misel na lastno čast.“

Sedaj ustavimo se nekoliko in preišljajmo,
v katero pleme in narod spadamo mi, ki smo ve-
čina v Istri, in ki ne govorimo italijanski.

V germansko pleme ne spadamo, ker ne
govorimo podobno nemškemu; istotako ne v ita-
lijansko, ker ne govorimo slično italijanskemu je-
ziku. K Ciganom, Grkom, Turkom, Madjarom in
Židom zopet ne spadamo, ker niti ne poznamo nji-
hovega jezika. Ostaja nam torej jedino še slovan-
sko pleme ali deblo, ki se deli na več vej ali na-
rodov. Torej spadamo slednjič k slovanskemu ple-
menu? Tako je! Naš govor je podoben češkemu,
poljskemu, ruskemu, bolgarskemu, slovaškemu in
hrvaškemu. Kar pa so ti jeziki slovanskega ple-
mena, a naš jezik je njim sličen, zato smo tudi
mi slovanskega plemena! Sedaj treba izmo-
drovati, kateremu narodu pripadamo. No, v to ne
treba, da bi si mnogo razbijali glavo, kajti to iz-
vemo tudi brez muke. Poglejmo samo, s katerim
narodom v tem plemenu govorimo najbližje! Češki
razumemo katero besedo in tudi poljsko nam
ni tuje; najlaglje pa razumemo Hrvata, oziroma
Slovence. Mi smo torej najbližje hrvaškemu, de-
loma pa slovenskemu narodu (In sicer prebivalstvo
političnega okraja koperskega), ker govorimo skoro
na isti način, kakor Hrvatje oziroma Slovenci, samo
da tu pa tam zavijamo nekoliko drugače. Saj ne
pravimo zastoj: Vsaka vaša ima svoj glas! Sled-
njič smo pomešani tudi z Italijani, od katerih smo
si prisvojili kako besedo. Ali to naj nas ne moti.
Saj tudi Rovinjec zavija povsem drugače, nego
govore italijanski Tržačan, ali Furlan, ali Napoli-
tan, tako, da jih čisto ne razume niti rojen Ita-
lijan. In vendar porečejo Rovinjec in Tržačan,
Furlan in Napolitan, da so — Italijani! In to po
vsej pravici. Tako tudi mi; če tudi ne govorimo
tako čisto hrvaški oziroma slovenski, kakor go-
vore v Hrvatski ali v drugih slovenskih pokrajinah,
vendar govorimo njim jako podobno in razumemo
prav dobro njihov govor, njihove knjige in novine;
zato moramo priznati, da tudi mi govorimo Hrvat-

Baron, ki se je bil postaral zelo, obstal je
na pragu, ko je zagledal tak razburjen prizor. To
je bilo bolešno iznenađenje zanj. Misli je, da se
proga živita v lepi slogi med seboj in je odobra-
val formalne razmere, kakoršne so vladale med
njima, misli, da se gre tu samo za zunanost. On
in Nantas sta bila dveh različnih generacij; ako-
ravno ga je žalila negova nepremišljena delavnost
in ni mogel odobravati vseh drugih korakov, je
vendar moral priznati naravnost, razumnost in žele-
zno voljo svojega zeta. In tu je zadel sedaj v sredino
drame, na katere možnost ni mislil niti v sanjah.

Ko je Nantas obdolžil svojo soprogo, da ima
ljubimca, je stopil baron, ki je s svojo omoženo
hčerjo postopal ravno tako strogo, kakor pred de-
setimi leti, slovesno k njej.

„Prisegam vam, da je prišla od svojega lju-
bimca“, je ponovil Nantas; „in sedaj se drzne še
kljubovati mi!“

Zaničljivo se je obrnila Flavija na stran ter
popravljala rokava, katera je bila spravila v nered
Nantasova brutalna roka. Niti najmanjša rudečica
jej ni stopila v obraz. Sedaj pa jo je vprašal oče:

„Zakaj se ne opravičiš, dete moje? Govori
tvoj soprog istino? Si to bolest prihranila za moje
stare dni?... Sramota bi zadela tudi mene, ker v
družini zadostuje samo jeden ud, da onečasti vse
druge.“

ski oziroma slovenski, da smo po jeziku večinoma
Hrvatje, deloma pa Slovenci. Ker pa stanujemo v
Istri, zato smo istrski Hrvatje oziroma Slovenci.
Mnogo jih je, ki pravijo, da niso Hrvatje ali Slo-
venci, ker ne stanujejo v Hrvatski ali v kaki drugi
slovenski pokrajini. No, tudi naši sosede v Istri,
ki govorijo italijanski, niso iz Italije, vendar jih
imenujemo mi in se tudi sami imenujejo — Itali-
jane! — Zato, ker govorijo italijanski, ker jim je
italijanščina materini jezik. V Istri je tudi Nem-
cev, ki v svojem življenju morda niso videli nem-
škega cesarstva, pa jim vendar pravimo, da so
Nemci. Zakaj? — Ker je njihov jezik nemški. Ker
je torej naš materini jezik hrvaški oziroma slo-
venski, zato smo Hrvatje in Slovenci, če
tudi ne bivamo na Hrvatskem ali kje drugje na
Slovenskem. Drugi zopet pravijo, da je naš jezik:
domači, pomjanski, buzetski, kastavski itd. To je
rečeno tako nepremišljeno, kakor da bi rekli, da
Italijan iz Poreča ali Pulja ne govori italijanski,
ampak poreški ali puljski.

Zakaj smo napisali vse to? V noben drug
namen, kakor da pokažemo svetu, kako neumno,
bedasto, a tudi zlobno je pisarenje prodanih ljudi
in njih peklenski nauk, katerim trde, da mi nismo
Hrvatje ali Slovenci, ampak — Slovani, Slovani so,
kakor smo rekli poprej: Hrvatje, Srbi, Slovenci,
Poljaki, Rusi itd., a za božjo voljo, vse to ne mo-
remo biti hkratu.

Nauk prodanih duš, da smo mi Slovani, a ne
Hrvatje, je tako bedast, kakor bi kdo rekel pšenici,
da ni pšenica, ampak žito; ali pa slavcu, da ni
slavec, ampak tič. Res je, mi smo Slovani kar smo
povdarjali popred. Ali je še drugih Slovanov. Da
se razlikujemo od njih, moramo reči, da smo Hr-
vatje ozir. Slovenci — kar smo tudi v resnici.

In na vso zadnje nas tudi Italijani sami na-
zivajo Hrvate, ali po njih: croati; in po takem,
zakaj bi se tudi mi ne imenovali tako? Čemu se
sramovati toli slavnega imena?

Kdor je prepričan o nasprotnem, nego je na-

Sedaj pa ona ni mogla zakriti nejevoljnega
obrazu. Njen oče je slabo izbral uro, da jo obdol-
žuje. Še nekaj časa ga je poslušala, da mu prihrani
sramotno pojasnilo; ko pa je vled njenega izzi-
vajočega molka tudi on postajal huji, je spregovo-
rila konečno:

„Pusti vendar tega človeka, oče, da doigra
svojo ulogo... Ti ga še ne poznaš. Iz spoštovanja
do samega sebe bi me ne smel siliti, da govorim.“

„On je tvoj soprog in oče tvojega otroka!“
je odgovoril stari s povdankom.

Sedaj pa se je Flavija zavrnila, tresoča se
po vsem telesu.

„O ne, ni oče mojega otroka... Boljše je, ako
vse veš. Ta človek niti zapeljivec ni, kajti, ako
bi me bil ljubil, bi ga to vsaj nekoliko izgovarjalo.
Ta mož se je jednostavno prodal, da s svojim ime-
nom zakrije krivdo drugega.“

Baron se je obrnil do Nantas, ki je obledel
stopil nazaj.

„Razumeš oče sedaj?“ je povzela s trdim
glasom. „Prodal se je, prodal za ničvreden denar...
Jaz ge nisem ljubila nikdar, on se mene ni do-
taknil niti s koncem prsta... Hotela sem ti pri-
hraniti grenko bolest in sem ga kupila, da prava-
rim tebe... Poglej njega, ako ne veruješ meni!“

Nantas si je zakril obraz z obema rokama.
(Pride še.)

pisano tu, naj nam iavoli razjasniti to, pa sname-mo klobuk pred njim — ako nas pridobi za svoje menenje. No, gotovi smo, da brez laži ne doseže ničesar. Vse to je čisto jasno in razumljivo, da more razumeti tudi najpriprostejši.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 20. avgusta 1897.

Konference med Nemci in Čehi. Ofici-jozni „Fremdenblatt“ je izvedel: „Ministerski pred-sednik grof Badeni je razposlal povabila na kon-ferenco, ki bo dne 26. t. m. v palači minister-skega sveta. Na tej konferenci se bodo razgovarjali o nastopnih načrtih: Deželni zakon o rabi deželnih jezikov na avtonomnih oblastih in organih; mini-sterijalna naredba, prirejena v zmislu tega zakona, s katero se spremene jezikovne naredbe od 5. aprila (naredba bi stopila v veljavo hkratu z ome-njenim deželnoim zakonom); zakonska novela k deželnemu redu in deželnemu volilnemu redu; de-želni zakon o zasnovanju deželnozborskih kurij na Češkem; dež. zakon za snovanje šol za manjšine na Češkem in državni zakon za osnutje okrožnih uradov na Češkem. Povabila so dobili: dež. maršal knez Lobkovic in voditelji strank: poslanec grof Bouquoy, dr. Herold, dr. Schlesinger in grof O. Thun. Imenovanje zaupnikov, ki naj bi prisustvo-vali konferencam, prepustil je ministerski predsednik voditeljem strank“.

O Čehih smo že povedali, da gotovo imenu-jujejo svoje zaupnike, kajti oni naglašajo vedno, da so sleherni trenotek pripravljeni za spravo; seve: pod pogoji, ki bi se strinjali z dostojanstvom in častjo naroda češkega. — Nemški poslanci vseh treh skupin pa so poklicani za jutri v nedeljo na skupno posvetovanje, da-li jim je možno udeležiti se konferenc na Dunaju. Za njih sklepe bo de od-ločilno, da-li je napovedana ministerijalna naredba, s katero bi se spremenile tiste glasovite jezikovne naredbe, taka, da more potolažiti Nemce.

To je slabo znamenje. Ob tej kočljivi točki se morda razbije vse ukup. Kajti Nemci utegnejo za-htevati v tem pogledu toliko, da Čehi ne bodo mogli dovoliti niti pri najbolji volji. V tem pogledu narod češki ne razume šale. Kaj je pomagalo, da so svojedobno na Dunaju Staročehi vsprejeli tiste zloglasne punktacije? Narod se je uprl, in navstali vihar narodne nevolje je odpihal vse pogodbe in žnjimi tudi vso staročesko stranko.

Razmere na Češkem postale so zares ne-znosne, tako, da se moramo zares čuditi, zakaj merodajne oblasti ne sežejo energično in hitro vmes, da preprečijo to napetost za bodoče. Ako se pri-petijo kje resni neredi, pošlje politična oblast ta-koj vojaštvo, zakaj pa ne stori tega sedaj? Se-li jej ne zde stvari na Češkem dovolj resne? Ali hoče še resnejšega! Naj le čaka, morda se pri-peti še nekaj, kar bo resno dovolj, a nasledki tega utegnejo pasti na njeno odgovornost! Dokaz, da so so stvari na Češkem resne dovolj, je to, da je sam „Fremdenblatt“, ki vendar ni na glasu prija-teljstva do Slovanov, preklical ostudno germansko laž, katera se je doposlala iz nemško podivjanih krajev o „političnem umoru“ po češki roki. „Frem-denblatt“ odgovarja: „K dotični notici dobili smo od popolno verodostojne strani iz Prage poročilo, da so v Novi Vasi (Nova vés, — toraj kraj s pri-stno češkim imenom!) pri Duhovem napadli nemški ognjegasci 60 let starega češkega kmeta in ga neusmiljeno pretepali. Starčku so prišli na pomoč Čehi iz bližnje gostilne in unel se je poboj med obema strankama. Resnica pa je tudi, da so v po-boji ranjeni Nemci prišli v bolnišnico, Čehi pa v zapor. Istina je torej, da so napadali Nemci, a Čehi, da so se samo branili“. — Tako je tudi, ali zamore biti sploh kdo tako slep, da bi dvomil le jeden trenotek, kdo napada in pobija, a kdo se le brani! Javna dejstva govore in vsefal-zifikacije so le sleparija.

Različne vesti.

Mestni svet tržaški je imel predsinocnem svojo XXI. javno sejo. Prečitano se je poročilo, kaj je ukrenil magistrat, da se pride v okom pomanj-kanju kruha za časa štrajka. Ob enem se predlaga pokritje zneska 1000 glđ. za stroške, ki jih je imela občina med štrajkom. Vsprejel se je predlog, da se porabi 140000 glđ. za razširjenje domobran-ske vojašnice in 9600 glđ. za gradnjo shrambe za vodo v isti vojašnici. Najemščina, ki jo plačuje

vojaški erar, se poviša od glđ. 701935 na glđ. 14. 007.25 nvč. Po javni seji je bila tajna seja. V tajni seji so sklenili, da je stari dolg tržaški hranilnici v contocorrent s 500000 glđ. plačati v obrokih do junija 1901 z 4% obrestovanjem. Tekoči contocorrent je nadaljevati do konca leta 1897 do dovoljenega zneska glđ. 600.000

Cesarjev rojstni dan. Iz Škedenja nam pišejo: Velepomemben je bil 17. dan t. m. Nad 1000 lju-dij se je zbralo na dvorišči g. Šumana, da pro-slavé rojstni dan Njegovega Veličanstva. Po ini-cijativi gospodarskega društva sešli so se vrli pevci in nežne pevkinje „Velesile“, krepki tamburaši, ter izborna domača godba. Predsednik Fr. Šuman je lepimi besedami pojasnil pomen impozantnega snidenja, na kar je godba zaigrala cesarsko pesem, Gospod notarski kandidat Josip Sancin je pa imel izbran slavnostni govor, pozivajoči občinstvo, da vslikne gromoviti „Slava“ presvitlemu vladarju. Po tem so društva kar tekmovala se svojimi iz-bornimi proizvajanci, tako, da sta se vsem videla na obrazih največi ponos in navdušenje. Prisotnih je bilo nekaj bratov Čehov, dva Amerikanca in nekaj Nemcev, ki so se vsi divili ubranemu petju in velikemu številu prisotnih Slovanov. Reči se mora, da je bila tukaj zbrana vsa vas, le gospod k a p o v i l a se ni pokazal, znamenje, da on ni ni-kak glavar, temveč borni magistratov sluga. Žalo-stno! Poročevalec lista „Mattino“ se je debelo zlagal, pisoč, da je bil kapovila zraven, ter da je imel govor. G. Anton Sancin-Drejač, predsednik gospodarskega društva, je povabil navzoče, da se spominjajo tudi prekornostne družbe sv. Cirila in Metoda in nabrala se je v to primezna svota. Slava Škedenjcem!

Društvo „Šolski dom“ v Gorici je razposlalo rodoljubom nastopni poziv:

„Velecenjeni gospod! Na podlagi priloženih pravil, potrjenih po veleslavnem c. k. namestništvu dne 11. julija 1897. pod št. 14.210, snuje se v Gorici društvo „Šolski dom“, kateremu bo de na-men pospeševati vzgojo in ponk med Slovenci na Goriškem.

Osnovni odbor smatra kakor najnujnejšo nalogo novemu društvu za sedaj to, da zgradi po-trebno poslopje že obstoječim in morda še novim slovenskim zasebnim učnim in vzgojnim zavodom v Gorici, v kolikor ni za to že trajno preskrbljeno.

Odtud je dobilo društvo ime „Šolski dom“ in pravila ono obliko, katero imajo.

Društvo bo de dobivalo gmočna sredstva od društvenikov, ki se bodo ločili v razne vrste v smislu § 3. društvenih pravil, in od dobrotnikov, ki ne bodo vezani na društvena pravila, ampak bodo doprinali v društvene namene, kadar in kolikor bodo hoteli (§ 2. b).

Prvi in drugi so društvu jednako dobrodošli in društvo želi, da bi število in radodarnost obo-jih kolikor mogoče vzrastla.

Osnovni odbor se obrača do Vas, velecenjeni gospod, z uljudno prošnjo, da bi blagovolili pristopi-ti društvu kakor člen ali da bi mu hoteli pri-skočiti na pomoč kakor dobrotnik s povoljnim ra-dodarnim doneskom. Pridruženi položni list poštne hranilnice olajša Vam dotično poslatev.

Kdor pristopi društvu kakor člen s pravico glasovanja, sme plačevati svoj prispevek v rokih, dogovorjenih z društvenim odborom.

Društveniki vseh vrst so društvu dobrodošli in vsak, tudi najmanjši radodarni donesek se hva-ležno vsprejme in javno pobota.

Kdor noče, da bi prišlo njegovo ime v jav-nost, naj zapiše to zadej na položni list ali naj rabi katero izmišljeno ime. Zadej na položnico za-piše se lahko katero koli sporočilo proti temu, da se prilepi poštna znamka za 2 nvč.

Kdor čuti v sebi zmožnost za nabiranje dru-štvenikov ter sprejemanje udnin in prostovoljnih doneskov (§ 9. druš. pravil), naprošen je, naj se oglasi pri odboru, da ga vsprejme kakor poverje-nika, in naj pridno opravlja svoj posel o vsaki priliki.

Vsaka vas naj bi imela vsaj jednega pover-jenika; a lahko jih ima tudi več. Kdor je sposoben za to, naj ne odteguje svojih močij rodoljubnemu delu.

Do sedaj so bili oglašeni pri osnov. odboru: Alfred grof Coronini, drž. posl. s prispevkom 1000 gl. Dr. Anton Gregorčič, drž. posl. „ 1000 „ Dr. Henrik Tuma, dež. odbornik „ 500 „ Goriška tiskarna And. Gabršček „ 200 „ Ivan Berbuč, deželni poslanec „ 100 „

Blazij Grča, deželni poslanec	100 gl.
Franc Leban, posestnik	100 „
Dr. Aleksij Rojic, dež. poslanec	100 „
Fran Vodopivec, ces. svetnik	100 „

V Gorici, 7. avgusta 1897.

Za društvo „Šolski dom“:

Dr. A. Gregorčič, načelnik osn. odboru.*

*. Ali naj dostavimo kaj temu pozivu? Menda, da ne treba. Stvar govori sama dovolj glasno. Kdor je slovenski rodoljub, kdor res želi, da se Slovenstvo na Primorskem povspne na svojo častno stopinjo: ta slušaj glas in klic slovenskih voditeljev na Goriškem! Se vé: vsak po svoji moči.

Štrajki. V sredo po noči so se zbrali postrež-niki v kavarnah. Posvetovali so se o tem, kako bi si priboljšali stanje. Sklenili so, da pošljejo go-spodarjem spomenico. V tej spomenici so se po-sebno uprli dosedanjemu načinu zapisavanja in ra-čunjenja. — V četrtek po noči pa so se zbrali natakariji z istim namenom. Tudi oni hočejo od-praviti dosednji način računjenja in zahtevajo, da se vseskozi uvedejo znamke. Slednjič zahtevajo, da se odpravijo natakarike in da se osnuje pose-ben urad za nameščanje natakarjev.

Razprava radi dogodkov pod Škedenjem. Po prečitaniu zatožbe pričelo se je zasliševanje obto-žencev. Isti taje večinoma slehernno krivdo, ali pa priznavajo le, da so tu pa tam vrgli po koji ka-men proti Italijanom. Še to pa da so storili, ker so bili izživani. Priča Josip Rheinhold, kontrolor stavbene družbe kranjske, je izjavil, da je že dolgo tlelo med domačini in italijanskimi delavci. To pa radi škedenjskih žensk (!!!). On je čul, da je Ita-lijan Zoffoli dal znamenje, predno je vžgal mino; in ko so ga Slovenci napadli, prihiteli so mu Ita-lijani na pomoč z lopatami. Priča Rebec pa ni čul nikakega znamenja. Videl pa je, kako so Italijani metali kamenje na Slovence. En kamen je zadel tudi njega.

Iz Sv. Križa nam pišejo: V nedeljo dne 15. t. m. je prinesel „Piccolo“ notico iz Sv. Križa pri Trstu, v kateri je bilo rečeno, da je poštni nabi-ralnik zdaj v rokah ptujca, ki še čitati ne zna. To je gola laž. Jaz sem se poprej, ko sem te vrstice spisal, sam prepričal, da dotičnik zna čitati in pi-sati; samo to jih peče, ker malo diši — po slo-vensko. Zakaj se pa tisti gospod od „Piccola“ ni oglasil poprej, ko je bilo tako urejeno, da je lahko vsakdo čital naše listnice in časnike? Pisma so nosili mali otroci okoli po vasi, in niti ene znamke nisi mogel dobiti. To je bilo vse prav, kaj ne? Tisti gospod, ki je pisal v „Piccolo“, naj vzame na znanje, da je pisal golo laž, mi pa mu odge-varjamo z resnico.

Iz Tolmina nam pišejo: Zanašaje se na po-znano Vašo pravičnost, prosimo Vas, da resnici na ljubo blagovolite sprejeti v cenjeno „Edinost“ ta-le dopis:

Glede na dopis iz Tolmina v cenjeni „E-di-nosti“, v katerem se navaja, da je g. H. p. Z. razžalil gosp. učitelje in da se bo de postopalo so-dnijski proti njemu, blagovoli naj se vsprejeti sle-deče pojasnilo:

Gospod učitelj V. V., prvi prijatelj g. H. pl. Z., posetil je nekega dne poslednjega se svojo so-progo. Sprejeta sta bila povsem prijazno, s prija-teljskim veseljem. Med drugim prijateljskim pogo-vorom nanesel je pogovor tudi na neki naslov, ki bi pristojal vodstvu ljudskih šol. Prvi je zagovar-jal naslov, drugi pa ne. O tem pričkanji med dvema prijateljema v zasebnem stanovanju, v prisotnosti edino le soprog omenjenih dveh gospodov, ki ste bile tudi prijateljici v pravem pomenu besede, padla je morda v razburjenosti in prijateljski zaupnosti nehote kaka žaljiva beseda, kakor je omenjeno v dopisu. Kako je prišla ta zadeva na uho veleslav-nemu učiteljskemu društvu in kako da se čutijo javno razžaljeni vsi društveniki omenjenega društva, je povsem nerazumljivo.

Ali je res svet prišel že tako daleč, da mora prijatelj nasproti prijatelju dajati vsako besedo na tehtnico, predno jo izpregovori?! — Slab znak napredka. — Povsem na mestu bi bila tukaj stara slovenska napitnica:

Teh sterih prijateljev na svetu več ni,
Da bi jim kaj zaupali mi,
Veliko se jih kaže, veliko se jih laže,
De — kdor jim verjame gorjé!!!
Mi pa ostanemo i. t. d.

Bodi še omenjeno, da se je g. učitelj V. V. večkrat izrazil proti g. H. p. Z., ki je pomožni uradnik na c. kr. okrajnem šolskem svetu: „ti si le mašina, ti si le uradniško koló“. Kaj bi bilo, ko bi se o takih prilikah g. H. p. Z. spozabil nasproti prijatelju in ga ovadil pri kolegi, ki so bili s takimi naslovi indirektno a javno razžaljeni, kakor n. pr. sedaj v tem slučaju vsi gospodje učitelji in učiteljsko društvo.

No, v tem slučaju zagovarjati bi se moral g. učitelj V. V. radi prestopka po § 491 kaz. zak. Iz prijateljstva pa ni storil tega g. H. p. Z., zato je sedaj dobil prijateljsko plačilo.

Slavnemu učiteljskemu društvu naj zadostuje to v presodak, v koliko je umestno postopanje proti g. H. p. Z.

Pomožni uradniki.

Na celjsko slavnost so bile odposlane nastopne brzojavke iz Trsta:

Trst: Radujoči se iz globine duše na Vaši današnji slavnosti, kličemo Vam v imenu delavstva: „Po vstrajnem delu do zmage!“ — Tržaško podporno in bralno društvo. Andrej Kalan.

Trst: Vaše uzorno požrtvovalno delovanje slavi danes sijajne vspehe, koji doneso slovenskemu narodu zelene Štajerske gotovo boljšo bodočnost. Presrečne čestitke in pozdrave slovenskih delavcev na obalih sinje Adrije pošilja: — Mandić.

Trst: K današnji slavnosti krepek „Živio!“ Vrlo naprej! — Posojilnica.

Trst: Duševno in gmotno oboroženi pridobite našemu narodu čvrsto postojanko, koja dušmanini neopravičeno smatrajo svojo. Odločno in neustrašeno naprej, kliče Vam politično društvo „Edinost“. — Mandić.

Trst: V duhu z Vami, Vas pozdravljamo od naše sinje Adrije. Slovenska ljubezen objemaj nas vsikdar vse! — Svetko Martelanc, Hinko Martelanc, Cotič, Pretnar, Pertot, Lah.

Trst: Tržaški Sokol kliče bratskim društvom in vsem zbranim Slovanom gromoviti: „Na zdar!“ Naprej do zmage!

Trst: Zakasnjeno pridružuje se Vaši slavnosti, kličemo Vam presrečni „Na zdar!“ in „Naprej!“ Bodočnost je naša! Znak je zmage jugoslavne prihod v nemški grad. Zaščit je bratsko slavlje, kjer motil se je ptujstvom brat. — Martelanc Svetko, Kocmur Ivan, Martelanc Anton, Martelanc Miroslav, Pertot Ferdo, Živic Kristijan, Martelanc Iv., Ražem.

Svetovna razstava v Parizu 1900. Od visokega c. k. namestništva v Trstu smo prejeli in objavljamo:

Leta tisočdevetstotega se napravi v Parizu mednarodna razstava umetnin in proizvodov prirodninskih plodin, obrtnosti in industriji.

Francoska si je postavila nalogo v svoji stolici zbrati v živi sliki vse kulturne pridobitve zdanjega časa, potekajoči dobi postaviti spomenik ter bližajočemu se novemu veku položiti temelj. Da se doseže ta visoki smoter, za to so nam porok štiri prekrasne razstave, ki so doslej ob Sèni na teh, v svojem svojstvu za napravo svetovnih razstav klasičnih tleh, vzbujale občudovanje naših vrstnikov. Toda apoteoza devetnajstega veka, na katero se pripravljajo vsi narodi, ne otemni samo s svojo krasoto in sijajnostjo, ampak tudi s svojimi resnimi smotri, s svojo stvarno osnovo, vse poprejšnje naprave takšne vrste.

Avstrijska vlada se ni odtegnila uvaževanju, da je udeležba na tej razstavi reprezentativna dolžnost zajedno pa tudi važna narodnogospodarska korist, ker daje priliko da se okrepe obstoječe, a tudi osnujejo nove prometne zveze. Zato se je na podstavi Najvišega odločila vsprejelo povabilo francoske republike za uradno udeležbo ter s posebnim zakonom omogočila razsežna in jednotna organizacija te udeležbe. Da se pa moremo dostojno veljavi, ki jo sme Avstrija zahtevati zase kakor gospodarska in umestnostna velesila, pokazati v Parizu, treba je napeti vse moči.

Vsi, ki so v to poklicani s svojim delovanjem, se zatorej pozivajo, da posvete v ta namen svoje najboljšje moči, da skušajo obseči najvišjo stopnjo možne popolnosti. Ta poziv se obrača do vsakega v tej razsežni državi: do izkušenih in pravih nastavnikov, katerim razsežnost njih obratov dopušča in veleva večje stroške, kakor tudi do gospodarsko šibkejših, toda po svoji zmožnosti za uspehe usposobljenih producentov. Da se tem po možnosti olajšajo žrtve njih udeležbe, — da se jim pomore tam, kjer bi ne zadoščala sredstva za primerno

razstavo objektov, za njih pošiljatev ali zavarovalnino — to bode moral biti resen prizadevek merodajnih faktorjev. Nadejati se je, da bode širnim patrijotičnim krogom ležeče na tem, da bode kar najkrepkeje pospeševal ta prizadevek.

Ta poziv sme pričakovati tem krepkejšega odziva, ker že zdaj važne udeležne skupne odločno izjavljajo, da se hočejo udeležiti razstave.

Razstava ni osnovana na teritorialni podstavi, ampak je razdeljena v posamezne strokovne skupine: temu pa je nasledek, da se bode vsak razstavljeni predmet presojal in primerjal s tekmujočimi izdelki drugih držav. Ta uredba pa zategadelj obseza tudi opomin, da mora vsak posamezni objekt po svoji kakovosti in po svojem okusu, po svoji pripravnosti in ceni biti tak, da častno prebije to primerjanje.

Resnično stroga samokritika bode torej najboljši kažipot za izbor tega, kar se ima in mora leta 1900 razgrniti pred očmi dovzetnega in kupovanja zmožnega občinstva iz vseh delov sveta, in podvreči sodbi presojevalcev sestavljenih iz najumnejših veljakov vsake stroke.

V vsaki posamezni skupini bo tudi retrospektivni oddelek kazal razvoj posebne stroke v potekajočem stoletju.

Z izrečnim namenom, da se vrata razstavnih palač odpró najširšim plastem producentov, daje Francoska njih prostor brez vsakega povračila na razpolaganje — ravnotako gonilne sile ki so potrebne za obrat kazanih aparatov, kazanih v njih delovanju.

Tem višim zahtevam bodo mogli razstavljalci zadoščati gledé primerne instalacije svojih predmetov. V mnogih slučajih se bode sicer priporočalo individualne proizvode zbrati v kolektivne skupine ne samo v interesu varčnejše uporabe prostora in sredstev, ki so na razpolaganje, ampak tudi zaradi boljšega pregleda.

C. k. generalni komisariat, ki je svoje delovanje že pričel v poslopu c. kr. trgovinskega ministerstva na Dunaju, kakor tudi ostali organi, katerim je izročeno pripraviti in izvršiti udeležbo Avstrije na Pariški razstavi, bodo kar najradovoljnejše udeležencem na razpolaganje z besedo in dejanjem.

Pa tudi druga državna oblastva, kakor tudi trgovinske in obrtne zbornice bodo kar najpazljiveje pospeševale v okviru svoje pristojnosti ta predmet.

Da se pravočasno in uspešno zmagajo vsa pripravna dela in z ozirom na dispozicije drugih držav je vendar — v kolikor posebni pravilniki za posamezne stroke ne dopuščajo izjem — potrebno, da se zglasila avstrijskih razstavljalcev predlože do konca tega leta.

Na Dunaju, meseca julija 1897.

Predsednik c. k. osredne komisije trgov. minister: **G l a n z s. r.**

Nemška srditost na Štirkem. Iz nemških listov posnemamo sledeči dogodek: Iz Gradca javljajo: „Fremdenblattu“ nastopni slučaj: Mej letošnjo procesijo sv. Rešnjega Telesa razobesil je umirovljeni vojaški duhovnik g. I v a n V r a z na svoji hiši slovensko trobojnico. Radgonski župan pa je dal zastavo zopet sneti po dveh redarjih. Ker se je duhovnik protivil temu činu, prišlo je med njim in redarjema do spora. Duhovnik da je kričal: „Jaz protestujem v imenu Nj. Veličanstva cesarja!“ in je sunil baje jednega redarja v prsa. Duhovnik je bil tožen. Ko pa je na razpravi dne 16. t. m. hotel govoriti slovenski, ga je sodnik ojstro zavrnil z besedami: „Tu se uraduje nemški!“ Duhovnik je bil obsojen na 14 dni zapore radi javnega nasilstva. Zakaj smo prijavi to notico? No, ne radi tega, ker bi bilo to nekaj tako čudnega, da se proti Slovencu z nasprotne strani tako postopa, saj se dogaja vsak trenotek vse kaj hujega. Toda nas je osupnilo, da se je vsa ta dogodek izzval ravno ob tej priliki, o priliki rojstnega dne našega presvetlega cesarja. Hinavstvo izvestnih avstrijskih „patrijotov“ nam je predbro znano, da bi si ne bili že napravili davno svoje sodbe o njih. Ker hočejo stresti vsako sumnjo od sebe, zvrčajo prav pridno vse blato na nas. Ali stvar še s tem ni zaključena. Povdarjati je treba, da je poročilo v nemških listih prišlo iz nemškega Gradca, torej iz mesta, kjer se kuha največje sovraštvo zoper Slovence. Težko je torej uganiti, koliko je v tem poročilu — resnice?! Štajersko-nemški lažnjivci so že na glasu

zaradi svojih gnjusnih jezikov, vse nemško novinstvo pa tudi ni prijazno Slovincem in zaključek je ta, da so se vsi hoteli spraviti na slovenskega duhovnika in oglodati njegovo čast do kosti. Kaj pa je zagrešil slovenski duhovnik v slovenski Radgoni (Kajti, da je Radgona na slovenskih tleh, tega ne bode tajil ni nje morebitni nemški župan in ne morebitni tamošnji nemški sodnik.) a tem, da je razobesil na svoji hiši slovenske barve, torej barve svoje narodnosti?! Da je radgonski župan hotel posiliti se svojo voljo in se svojim političnim mišljenjem slovenskega Soavstrijca, je to v nečast le njemu in vsej nemški stvari. Ravnal pa je po znani taktiki naših političnih nasprotnikov in ta je: najpreje nas brutalno zavirajo v pojavljanju naše v Avstriji z a k o n i t o dovoljene narodnosti; ko pa se mi temu protivimo in se morda kaj spozabimo v opravičenem srdu, spravijo pa nas pred sodišče in mažejo našo čast pred svetom, da potem zamorejo kričati o nas.

Čudno pa je, da je sodnik zavrnil duhovnika z besedami: „da se pri tamošnjem sodišču uraduje nemški.“ Ali ne ve, da zahteva zakon, da uradnik mora občevati s stranko v njenem jeziku, ako ta to zahteva?

Iz tega poročila se pač vidi, kake razmere vladajo tudi na Štajerskem, kjer nemški župani „paše“ kar samovlastno nastopajo, kakor — hočejo! Skrajni, skrajni čas bi bil, da tudi štajerski Slovenci energično nastopijo proti tej germanofilski kliki!

Pravo junaštvo! No, reklo bi se tudi lahko: madjarsko sovraštvo. Iz Ogerskega imamo jako prijetno poročilo o madjarskem sovraštvu, ki je v tem slučaju nekako podobno italijanskemu junaštvu. Stvar je bila taka - le:

V nekem okraju na Ogerskem so bile minoli teden vojaške vaje, na katerih so se vežbali honvedovci skupno z infanteristi. Na teh vajah so pa h krati začeli streljati honvedovci na vojake vseukupne vojske iz nabasanih pušk in so ranili več mož, nekatere celo težko.

Preiskava da je sicer dokazala, da se ta napad od strani honvedovcev ni zgodil iz hudobije, pač pa iz jeze. Honvedovci se jezijo, da se jih smatra vedno za manjvredne vojake, zato so hoteli pokazati, da so tudi junaki, da tudi znajo streljati.

To je zares pravo junaštvo, sprožiti petelina na puški, namerjeni na mehko človeško truplo! Tako junaštvo se najde pri vsakem desetletnem paglavcu! Sicer pa je težko verjetno, da bi temu činu temeljili osebni motivi, marveč iskati bode vzroka neke druge!

Nedavno smo govorili o Ungariji - irredenti, podobni irredentama italijanski in germanski. A kdo more tajiti možnost, da je iz pušk teh honvedskih vojakov, ki so, kakor znano, sami puro - madjari, pokala ta ogerska irredenta? Pojav te irredente je bil tudi dogodek od nedavno, ko so potrgali avstrijsko zastavo z hiše, v kateri je slučajno bival — avstrijski general. Dotičnih junakov pa še do danes niso mogli zaslediti, da si so jih nekaj pozaprl.

No, mi Slovani nočemo poznati tacega junaštva, ker naše junaštvo je vse drugačno. Pokaže se lahko sleherni hip pred lice Avstrije in vsega sveta.

Zopet italijanski delavci. V nekem trgu imenovanem Gross-Florian, na Štajerskem, stegli so se italijanski delavci - opekari z domačim ljudstvom. Sipali so kamenje drug na drugega in še le žandarmerija je naredila konec poboju. Ako pa se vpraša po vzrokih tega pretepa? Tedaj bi jih najbrže našli Italijani — na nasprotni strani, ker je vsemu svetu znana istina, da so polentarji „miroljubivi ljudje, ki nikomur nič nočejo, puščajo last drugega lepo pri miru in se sploh vedejo, kakor uzorni členi človeške družbe!“ Je že šment, da proti „uzorom“ vendar - le nastopa ves ta pokvarjeni svet! —

Mesto zgorelo. Iz Varšave se poroča: Dne 16. t. m. po noči besnel je v mestu Ostrov strašen požar. Več ko 400 hiš je upepeljenih, 4000 ljudij je brez strehe. Dva možka in dve ženski so zgoreli. Veliko otrok se pogreša. Škoda je neizmerna. Zažgali so zločinci na več krajih mesta najedenkrat.

Iz šale resnica. Predčerašnjem je šel po ulici Tiziano zidar Martin Stebel. Srečal je nekoga, ki je nosil mrtvaško krsto. Stebel se je zadel ob nesilca, vsliknivši: „Pojdi no, prineseš mi smolo s tisto rečjo“. A oni drugi ga je zavrnil: „Prej ali slej pride vrsta tudi na te!“ A Stebel: „Kolikor mogoče kasneje!“ — In šel je dalje. Malo korakov potem je pritisnil Stebel roki na prsi, iz ust se mu je ulila kri, zgrudil se je na tla — v nezavesti. Predno so dospeli k njemu v bolnico, bil je že — mrtev!! Bog se mu usmili za dušo!

Darilo predsednika Faure-a. Mej mnogovrstnimi darili, katere jemlje seboj predsednik francoske republike v Rusijo, se najbolj odlikuje darilo namenjeno na gomilo cara Aleksandra III. To darilo je oljkova vejica, izpeljana iz čistega zlata. Delo je po naravi izvršeno in tako fino, da se pozna vsaka žilica na perescih. Okoli vejice se fantastično ovija trak — tudi iz zlata — na koncu katerega sti pritrjeni dve kolajni; na jedni je zarezan dan smrti carjeve, na drugi dan poseta Faure-ovega v Rusiji. Vejica leži v krasnem omaru iz črnega lesa, oblečena z belim žametom.

Groženja Angiolittijeva. Morilec španskega ministerskega predsednika se je pred sodiščem vedel jako drzno in samovlastno. Čutil se je sodnika pred sodnikom. Ko mu je dokazal preiskovalni sodnik, da z umoritvijo jednega človeka anarhisti ne umore zajedno vlade, je Angiolitti odgovoril žaljen in nervozno: „Vi si to mislite! To je res, ako bi bil ta umor poslednji, toda doživeli jih bodete še več! Prvi je sedaj na vrsti Feliks Faure; njega doleti tista usoda, katera je doletela Carnota!“ Sodnik je menil, da mora biti po takem razširjena zarota po vsej Evropi, kar pa je zanikaval morilec in se branil dati še dalja pojasnila o anarhističnem gibanju.

Dr. Newald, nekdanji dunajski župan, je dne 17. t. m. na Dunaju umrl. Pokojnik je dosegel 72. leto svoje starosti. Newald je bil v dunajskem občinskem sovetu od leta 1860. do 1882. Leta 1878. je bil izvoljen županom cesarske stolice, a po požaru v Ringtheatru je bil prisiljen odstopiti. Tedanji namestnik ga je dolžil jednega dela odgovornosti na veliki nesreči in dr. Newald je bil zapleten v pravdo kakor zatoženec. No, državni pravdnik je umaknil svojo obtožbo proti Newaldu in poslednji je bil oproščen.

Papirnat „lntverni“ dobri vremenski proroki. V Ameriki hočejo vporabiti papirnat zmaje, kakoršne imajo otroci za igračo, za določanje vetrov v visokem ozračju. Kakor poroča patentni urad I. Fischer na Dunaju, so doznali učenjaki v Washingtonu, da se vetrovi spreminjajo v višini 1500-2000 metrov celih 12-16 ur prej, nego na zemlji. Iz tega je sklepati na vremenske spremembe na zemlji dosti zgodaj, ako se bodo spuščali taki pap. zmaji v te višine. Poskusi v Ameriki so se posrečili izborni in Amerikanci so našli v papirnatem „lntvernu“, ki je pa seveda malo drugače izdelan, nego pa oni naših paglavčkov, — praviccate vremenske proroke.

„Naše polemike“.

(Nekaj ponižnih opazk tihega opazovalca.)
(Dalje.)

Vzemimo samo jeden vzgled! Treba nam svetovne slovstvene zgodovine. Tu se — recimo — loti tega važnega in težkega dela človek, ki ima sicer najboljšo voljo, ki je izvrsten rodoljub, nedosežen učitelj, idejal poštenega moža, a človek, ki nima niti dovolj pomočnih sredstev, niti pravega pojma o namenu take zgodovine, ki piše slabo slovenščino ter ima strašno dolgočasen starokopiten in okoreo slog. Ta vri rodoljub, a slabi pisatelj — recimo — nam napiše zgodovino in nekdo se prenagli, mu jo odkupi ter založi. Slovenci, željni imeti obširno svetovno slovstveno zgodovino, se nanjo naroče ter jo drago plačajo. Tu pa se še-le pokaže, da je zgodovina skoraj nerabna. Ali bomo navzlic temu hvalili delo? Ali je bomo hvalili samo radi tega, ker je slovensko, ker je prvo svoje vrste, ker nimamo boljšega? — Ne, nikdar ne! Doba ta je minula. Dandaneb bomo grajali pisatelja, ako smo odkritosrčni in značajni kritiki, pa dejali mu bomo: Brate, vri rodoljub si, a pero pusti v miru! Kdo te je milil pisati delo, kateremu, žal, nisi kos? Pustil bi, da se ga loti kdo drugi, zmognejši od tebe! Prav nič se ni mudilo pisati zgodovino.

Boljše bi bilo, da bi jo dobili še-le čez pet let, a da bi bila potem zares dobra, nego da imamo že sedaj tvoje skrupulacijo, katerega nihče ne more rabiti. — Tako bi govorili pisatelju poštenu kritiki; njega osebni prijatelji, preobčutljivi in „taktični“ ljudje pa bi mu morda hvalili delo v obraz, a mislili bi si z nami isto: da je delo za nič. — Obsojali pa bi nepridiprav pisatelja tudi radi tega, ker je pri naših skromnih razmerah s svojim delom zaprl pot vsaj za deset let novi in dobri zgodovini. Nihče bi ne hotel zalagati pri nas v istem času sličnih ali celó enakih del, saj bi skoraj nihče novega dela ne hotel kupiti. Slaba slovstvena zgodovina bi nam torej napravila dvojnó škodo!

Menim torej, da nisem osamljen, če trdim: pri naših razmerah bodi znanstvena kritika posebno stroga in ostra! Pri nas naj se — z ozirom na pičo število odjemalcev in na gmotno stanje Slovencev! — producirica malo znanstvenega, a to bodi dobro, sicer pa ne bodi! Rodoljubnih ali celó stanovskih in še drugačnih ozirov ne poznaj več naša kritika!

Te misli so mi prišle v glavo, ko sem čital spis velečenjenega g. dr. K. Glaserja „Naša polemika“. Mož se postavlja — kakor menim jaz — na do cela napačno stališče, in gorje našemu znanstvu, ako bodo zahtevali vsi slovenski znanstveniki takih obziróv, kakoršne zahteva g. dr. Glaser od svojih kritikóv, specijelno pa še od g. Fr. Vidica!!

Ako sprejememo g. dr. Glaserja načelo, potem bomo i poslej vedno zadovoljno hvalili ničvredne kompilacije in pokradena ali za Slovence prirejena zmašila, kakoršnih ima naša znanstvena literatura neštévilo.

Protestujem torej v znamenju napredka slovenske znanstvene literature, ter v znamenju poštene in objektivne kritike, da bi se sprejela g. Glaserjeva načela za navod našim recensorjem!

Izrečno dostavljam, da si ne usojam kritikovati Glaserjeve slovenske slovstvene zgodovine. Tega pač več ni treba, in javnega menenja o tem znamenitem delu ne izpremeni niti kaka nova ocena dr. Greg. Kreka ali dr. K. Štreklja, za katerih dveh kritikóv se gosp. pisatelj — toli čudno! — poganja. Vseučiliščni profesor in dvorni svetnik, prvi slovanski slavist in veliki učenjak, dr. Vatroslav Jagić, — pokojni vseučiliščni docent in najboljši, najslavnejši učenec Jagićev, dr. Vatr. Oblak, — v učenjaških krogih avstrijske prestolice veleugledni slovenski vseučiliščni docent dr. Matija Murko so nam dovolj velike in objektivne avtoritete. (Ali meni morda g. dr. Karol Glaser, da — recimo — pohvalna ocena dr. Kreka ovrže veljavo nemile kritike Jagićeve ali Oblakove? Meni se zdi, da bi bilo prav narobe: dvomil bi vsakdo o objektivnosti ocene, ki bi bila v protislovju z Jagićem, Oblakom ali z Murkom! Menim torej, da je Glaserjev eksperiment za njegov pisateljski renomé jako opasen!!)

Toda to omenjam — kakor nestrokovnjak — le mimogredé. Pral bi sicer itak le zamorca! Dovoljujem pa si vendar še par opazk onanih polemikah sploh. V te se je zanesel ton, ki ni v čast gospodom. Tu n. pr. bi ocenil nekdo roman kake pisateljice. Kaj se zgodi? Dvigne se kakor razkačen lev njen brat, temperamenten odvetnik, naziva kritiko — oseben napad ter se — poln nedoslednosti — zaletava sam v privatnosti in intimnosti namišljenega kritika. V zabelo pa našteva še vse biografske date iz življenja svoje sestre, ter navaja vse spise in romane, katere je rodilo njeno pero. — Ali ni taka polemika čudna? Kaj nas briga v polemiki pisateljeva biografija in naslovi njenih del? — Kaj dokazuje polemik s tem, da napada osebo in dela nasprotnika? Nič, prav nič, nego smeši le „našo polemiko“.

In zopet drug vzgled. Znanstvenik, naravoslovec mora slišati nekaj nemilih ocen. Hoj, žaljen plane po konci. kaže svoje sive lase, svoja visoka leta, dokazuje, da je bolan, pa joka nad „nehvaležnostjo“ sveta. A še ni dovolj. Polemiko porabi, da pové, kje je bil rojen, kod je študiral, kaj je vse doživel, koliko funtov papirja je že popisal in kaj je včasih vse — nameraval. Mimogredé omeni tudi, da je bil njega dni tenorist, da zna pisati na piščalko, itd. itd.

(Pride še.)

Častitim našim gg. naročnikom!

Ker velika se večina častitih gg. naročnikov še ni odzvala naši prošnji, da dopišljejo naročnino za tekoče četrtletje, prosimo ponovno, da store, ker drugače bomo prisiljeni ustaviti list.

Upravištvo „Edinost“.

Najnovejše vesti.

Trst 20. Razprava o nemirih pod škednjem se je pretrgala ob 1. uri popoldne, zaslišavale so se pričé.

Za slabotne

bolehave v sled pomanjkanja krvi na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preiskusnega učinka je železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.

(Dunajska cesta)

prilagojeno od mnogih zdravnikov. — Pollitera steklenica velja 1 gld., pet pollitera steklenic 4 gld. 50 kr.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 11.97 11.99 Pšenica za spomlad 11.68 11.68 do 11.70 Oves za jesen 6.14 6.16. — Kava za jesen 8.79 8.81 Korn za september 1897. 5.10 5.11 Pšenica nova od 78 kil. f. 12.70 — 12.75 od 79 kilo 12.80 12.85 od 80 kil. f. 12.85 — 12.90, od 81. „ „ 12.90 12.95, od 82 „ „ 13 — 13.10. — Krompir 6.80 10. — prosa 6.20 6.40

Pšenica: Mirne ponudbe, živahno povpraševanje. Prodaja 20000 mt. st. Oves in rž 5 nvč. ceneje Vieme: lepo. — Novi po f. 11.65. Za notranji trgovini s Centrifugal f. 35/1, 35/1, Conoasse f. 36/1, Četvrti f. 37/1, v glavah f. 36/1, — 37/1. — Ravro. Kava Santos good average za avgust 42.75 za december 43.85

Santog. Santos good average za september 35.50, za december 36.25 za marec 37. — za maj 37.50. mirno.

Dunajska borza 20 avgusta 1897.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	102.30	102.25
„ v srebru	102.35	102.30
Avstrijska renta v zlatu	123.90	124.05
„ v krahuh	101.66	101.60
Kreditne akcije	366.25	366.25
London 10 let.	119.80 1/2	119.75
Napoleoni	9.52	9.52 1/2
20 mark	11.75	11.75
100 Italij.	45.25	45.15

Notarski kandidat

z štiriletno prakso, večš slovenskemu, nemškemu in italijanskemu jeziku v govoru in pisavi, želi spremeniti dosedanje svojo elužbo. Mogel bi nastopiti takoj na Primorskem ali Kranjskem. Ponudbe naj se blagovole doposlata upravištvu tega lista.

NAZNANILO.

Spodaj podpisani raznašalec lista „Edinost“ ki ie zajedno URAR priporoča se toplo p. n. občinstvu za popravljanje vsakovrstnih ur. Udani Friderik Colja, vratar hiše št. 8 via Solitario

ZELEZNIŠKI VOZNI RED.

Državna železnica. (Postaja pri sv. Andreju)

Od dne 1. maja 1897.

ODHOD:

6.30 predp. v Herpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
8.30 „ v Herpelje, Rovinj, Pulj.
4.40 popol. v Herpelje, Divačo, Dunaj Pulj in Rovinj.
7.30 „ v brzovlak v Pulj, Divačo, Beljak na Dunaj
Lokalni vlak ob praznikih

2.15 popol. v Divačo.

DOHOD:

8.05 predp. iz Ljubljane, Divačo.
9.45 „ iz Pulja, Rovinja.
11.15 „ iz Herpelj, Ljubljane, Dunaja.
7.05 popol. iz Pulja, Rovinja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „ brzovlak iz Pulja, Rovinja,
Lokalni vlak ob praznikih:

8.35 popol. iz Divačo.

(Južna železnica (Postaja južno železnice.)

Od dne 1. maja 1897.

ODHOD:

7.45 predp. brzovlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.25 „ brzovlak v Nabrežino, Benetke, Rim.
9. — „ omnibus v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono.
9.55 „ poštni vlak na Dunaj, zveza s Pešto in Za rehom
12.50 popol. omnibus v Kormin.
4.40 „ omnibus v Nabrežino, Videm, Rim.
6.25 „ poštni vlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.05 „ brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto, Reko
8.05 „ brzovlak v Kormin.
8.45 „ mešani vlak v Nabrežino, Videm, Rim.
10. — „ mešani vlak do Mürtzschlaga.
Lokalna vlaka ob praznikih.
2. — „ v Gorico, Kormin, Červinjan.
4.25 „ v Nabrežino.

Tedenski vlak:

7.50 popol. (sreda) ekspres v Ostende.
DOHOD:
6.55 predp. mešani vlak iz Mürtzschlaga, Beljaka, itd.
7.30 „ mešani vlak iz Milana, Vidma, Nabrežine.
8.35 „ brzovlak iz Kormina,
9.25 „ brzovlak z Dunaja.
10.25 „ poštni vlak z Dunaja, zveza z Reko.
10.37 „ brzovlak iz Rima, Benetk.
11.20 „ omnibus iz Rima, Benetk, Nabrežine.
5.40 popol. poštni vlak z Dunaja.
7.45 „ omnibus iz Verone, Kormina, Nabrežine.
8.30 „ brzovlak iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežine; —
8.54 „ brzovlak z Dunaja zveza z Reko.
Lokalna vlaka ob praznikih.
10.50 popol. z Nabrežine.
11.25 „ iz Kormina, Gorice, Červinjan.
Tedenski vlak.
9. — predp. (sreda) ekspres iz Ostende.